

İlgili Kanun / Madde
506 T.SSK/32
ILO 102 S.SÖZ/10

T.C
YARGITAY
21. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2010/10507

Karar No. 2012/5567

Tarihi: 09.04.2012

- TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERE İLİŞKİN ULUSLARARASI SÖZLEŞME HÜKÜMLERİNİN UYGULANMASI
- HASTALIK SİGORTASININ KAPSAMI
- PROTEZ BEDELİNİN TESPİTİ

506 Sayılı Yasa'nın hastalık sigortasına ilişkin 32. ve devamı maddelerinde yer alan “işgöremezliği giderme” kavramı yanında uyumsuzluğun çözümünde kanunun 34. maddesinde yer alan “iyileştirme” kavramının da incelenmesi gerekmektedir. T.C. Anayasanın 90. maddesi uyarınca usulüne göre yürürlüğe konulmuş anlaşmalar kanun hükmündedir. Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası anlaşmalarla, kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyumsuzluklarda milletlerarası anlaşma hükümleri esas alınır. Bu bağlamda onay kanunu ile yürürlüğe giren Sosyal Güvenliğin Asgari Normları Hakkında 102 Nolu ILO Sözleşmesinin 10/3. maddesinde; yapılacak yardımların, korunan kimsenin sağlığını korumaya, çalışma gücünü iadeye ve şahsi ihtiyaçlarını karşılayabilme kabiliyetini artırmaya matuf olduğu açıklanmıştır.

506 sayılı Yasa'nın hastalık sigortası kolundan sağlanacak sağlık yardımlarının kapsamı başlıklı 33. maddesinin son fıkrasında da bu madde gereğince

yapılacak sağlık yardımlarının; sigortalının sağlığını koruma, çalışma gücünü yeniden kazandırma ve kendi ihtiyaçlarını görme kabiliyetini artırma amacını güdeceği açıkça belirtilmiş, bir anlamda, onaylanması nedeniyle bağlayıcı hale gelen 102 Numaralı ILO Sözleşmesinin 10/3. maddesi hükmü tekrarlanmıştır.

Her iki yasal düzenlemenin açıkça gösterdiği gibi, sigortalıya " "Ayakta Dik Pozisyonlandırma Cihazı (Motorlu Kalkış)" ve "Yumuşak ve Tek Basamak Portatif Merdiven Çıkma Cihazı" temini yönünden; aranacak temel unsur; iyileşmesine yardımcı olması unsurudur. İyileşmeye yardımcı olma kavramının ise, açık yasal düzenlemeler uyarınca; sağlığı koruma, çalışma gücünü yeniden kazandırma ve kendi ihtiyaçlarını görme kabiliyetini artırma olarak kabulü zorunludur, aksinin kabulü halinde iyileşme kavramına ilk günkü sağlığına kavuşma anlamının verilmesi halinde, ortez ve protez kullanımının hiçbir zaman mümkün olamayacağı hususu da açıktır.

DAVA: Davacı, ithal edilen cihazın fatura bedeli olan döviz satışkuru üzerinden TL karşılığınının dava tarihinden itibaren 3095 sayılı Kanununun 4/A maddesi uyarınca devlet bankalarının EURO para birimi ile açılan bir yıl vadeli mevduat hesabına ödediği en yüksek faiz oranı üzerinden işletilecek faizi ile birlikte ödenmesine, katkı payının müvekkile yapılacak ödemededen kesilmesine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme ilamında belirtildiği şekilde, isteğin kabulüne karar vermiştir.

Hükmün davalı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hakimi Nagehan Kaleli tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tesbit edildi.

1-Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle, kanuni gerektirici nedenlere göre davalı Kurumun aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazlarının reddine,

2-Dava, TC Sağlık Bakanlığı Manavgat Devlet Hastanesi'nin 19.09.2006 günlü Sağlık Kurulu Raporu ile paraleji teşhisi konulan ve "Alt ve üst ekstremite aktif, pasif ve asistif, aktif ve simetri çalışma modlu, spasm giderme fonksiyonlu hareket terapisi cihazı " kullanması gerektiği yönünde görüş bildirilen davacının, bu cihazları satın almak için ödediği 5.140 Euro' nun fiili ödeme tarihinde geçerli olan döviz satış kuru üzerinden Türk Lirası karşılığınının dava tarihinden itibaren 3095

sayılı Yasanın 4/A maddesi uyarınca Devlet Bankalarının Euro için açılmış bir yıl vadeli mevduat hesabına ödediği en yüksek faiz oranı üzerinden işletilecek faizi ile birlikte davalı Kurumdan tahsili, katkı payının davacıya yapılacak ödemedan kesilmesi istemine ilişkindir.

Mahkemece, davanın kabulü ile 4.572,87 Euro' nun dava tarihinden itibaren işleyecek davalı tarafından davacıya fiili ödeme yapılacak güne ilişkin döviz satış kuru üzerinden TL karşılığının devlet bankalarının Euro para birimi ile açılmış bir yıl vadeli hesaba ödediği yasal faiz ile birlikte davalıdan tahsil edilerek davacıya ödenmesine karar verilmiştir.

Davanın yasal dayanağını oluşturan 506 sayılı Yasa'nın 32. maddesinde sigortalıya protez, araç ve gereçlerinin standartlara uygun olarak sağlanması, takılması, onarılması ve yenilenmesinin sağlık yardımı olarak verileceği, sigortalılara verilecek protez, araç ve gereçlerin bedellerinin %20'sinin kendilerince ödeneceği, ancak, sigortalıdan alınacak katkı miktarının ödeme tarihindeki 25.08.1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanunu'nun 33. maddesine göre sanayi kesiminde çalışan onaltı yaşından büyük işçiler için uygulanan aylık asgari ücretin bir buçuk katından fazla olamayacağı, 34. maddesinde Kurum'un sigortalının iyileşmesine yarayacak, yahut işgöremezliğini az çok gidermesi için gerekli görülecek protez, araç ve gereçlerini sağlamak, onarmak ve tespit edilen süre ve şartlarda yenilemekle yükümlü olduğu bildirilmiştir.

506 Sayılı Yasa'nın hastalık sigortasına ilişkin 32. ve devamı maddelerinde yer alan “işgöremezliği giderme” kavramı yanında uyumsuzluğun çözümünde kanunun 34. maddesinde yer alan “iyileştirme” kavramının da incelenmesi gerekmektedir. T.C. Anayasanın 90. maddesi uyarınca usulüne göre yürürlüğe konulmuş anlaşmalar kanun hükmündedir. Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası anlaşmalarla, kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyumsuzluklarda milletlerarası anlaşma hükümleri esas alınır. Bu bağlamda onay kanunu ile yürürlüğe giren Sosyal Güvenliğin Asgari Normları Hakkında 102 Nolu ILO Sözleşmesinin 10/3. maddesinde; yapılacak yardımların, korunan kimsenin sağlığını korumaya, çalışma gücünü iadeye ve şahsi ihtiyaçlarını karşılayabilme kabiliyetini artırmaya matuf olduğu açıklanmıştır.

506 sayılı Yasa'nın hastalık sigortası kolundan sağlanacak sağlık yardımlarının kapsamı başlıklı 33. maddesinin son fıkrasında da bu madde gereğince yapılacak sağlık yardımlarının; sigortalının sağlığını koruma, çalışma gücünü yeniden kazandırma ve kendi ihtiyaçlarını görme kabiliyetini artırma amacını güdeceği açıkça belirtilmiş, bir anlamda, onaylanması nedeniyle bağlayıcı hale gelen 102 Numaralı ILO Sözleşmesinin 10/3. maddesi hükmü tekrarlanmıştır.

Her iki yasal düzenlemenin açıkça gösterdiği gibi, sigortalıya " "Ayakta Dik Pozisyonlandırma Cihazı (Motorlu Kalkış)" ve "Yumuşak ve Tek Basamak Portatif

Merdiven Çıkma Cihazı" temini yönünden; aranacak temel unsur; iyileşmesine yardımcı olması unsurudur. İyileşmeye yardımcı olma kavramının ise, açık yasal düzenlemeler uyarınca; sağlığı koruma, çalışma gücünü yeniden kazandırma ve kendi ihtiyaçlarını görme kabiliyetini artırma olarak kabulü zorunludur, aksinin kabulü halinde iyileşme kavramına ilk günkü sağlığına kavuşma anlamının verilmesi halinde, ortez ve protez kullanımının hiçbir zaman mümkün olmayacağı hususu da açıktır.

Yargılama sırasında yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar Ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 63. maddesinde de yapılan açıklamalar doğrultusunda düzenleme bulunmaktadır. Buna göre; iş kazası ile meslek hastalığı, hastalık ve analık sonucu tıbben gerekli görülen sağlık hizmetlerinin karşılanması, temini amacıyla Kurumca finansmanı sağlanacak sağlık hizmetleri içinde (f) bendinde ortez ve proteze yer verilirken, temini için sadece; "sağlanacak sağlık hizmetleriyle ilgili teşhis ve tedaviler için gerekli olabileme" ifadesi kullanılmıştır.

Kurumun teminle yükümlü olduğu yürürlükteki mevzuat hükümlerine uygun fiyatlı "Ayakta Dik Pozisyonlandırma Cihazı (Motorlu Kalkış)" ile "Yumuşak ve Tek Basamak Portatif Merdiven Çıkma Cihazına" hak kazanılması için gerekli olan "iyileştirme" unsurunun, diğer bir anlatımla sağlığı koruma, çalışma gücünü yeniden kazandırma ve kendi ihtiyaçlarını görme kabiliyetini artırma hususlarının; cihazı kullanacak kişi yönünden, üniversite veya eğitim araştırma hastanelerinin fiziksel tıp ve rehabilitasyon kliniklerinde yatırılarak uygulama ve eğitiminin yapılması, sonrasında nöroloji, ortopedi ve fiziksel tıp ve rehabilitasyon uzmanlarının da içinde yer aldığı sağlık kurulu raporu ile gerekliliğinin belirlenmiş olması gereklidir." (Yargıtay HGK, 04.03.2009, 2009/10-34 E., 2009/104 K.)

Dosyadaki kayıt ve belgelerden, 1982 doğumlu olan davacının 2003 yılında geçirdiği trafik kazasından sonra çalışmadığı ve başkasının bakımına muhtaç olduğu, TC Sağlık Bakanlığı Manavgat Devlet Hastanesi'nin 19.09.2006 günlü Sağlık Kurulu Raporu ile parapleji teşhisi konulduğu ve "Alt ve üst ekstremitelerde aktif, pasif ve asistif, aktif ve simetri çalışma modlu, spasm giderme fonksiyonlu hareket terapisi cihazı " kullanması gerektiği yönünde görüş bildirilmesi üzerine davacının 28.05.2007 tarihinde Kuruma başvurarak bu cihazların satın alınmasını talep ettiği ancak 3 ay herhangi bir cevap verilmemesi üzerine davacının 20.08.2007 tarihli ve A-031343 numaralı fatura ile toplam 5.140,80 Euro ödeyerek cihazı satın aldığı, Akdeniz Üniversitesi Hastanesi'nin 24.06.2009 tarihli Durum Bildirir Heyet Raporu'nda ise; hastanın aktif, pasif, aktifasistif ve simetri çalışma metodlu spazmı giderme fonksiyonlu hareket terapisi cihazı kullanmasının tıbben ve fennen hastanın vücut sistemlerinin (dolaşım ve eklem açıklığının korunması gibi) sağlıklı çalışmasına, hastanın sağlığının korunmasına katkısı olmakla beraber çalışma gücünü yeniden kazanmasına ve kendi ihtiyaçlarını görme kabiliyetini artırmasına katkısı bulunmayacağı bildirildiği anlaşılmaktadır.

Somut olayda, sigortalının üniversite veya eğitim araştırma hastanelerinin fiziksel tıp ve rehabilitasyon kliniklerinde yatırılmak suretiyle "Ayakta Dik Pozisyonlandırma Cihazı (Motorlu Kalkış)" ve "Yumuşak ve Tek Basamak Portatif Merdiven Çıkma Cihazı" uygulama ve eğitimi yaptırılıp bu cihazı kullanıp kullanmayacağını belirleyen bir rapor alınmaması, bu cihazların yurtdışındaki fiyatları ile ülkemizdeki satış fiyatları arasında fahiş fark ve bu cihazlar ile aynı özelliklere sahip ancak daha düşük fiyatta cihaz olup olmadığının araştırılmaması usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

Öte yandan her ne kadar davalı SGK Başkanlığınca bu cihazların Kurumun Sağlık Uygulama Tebliğinde bedeli ödenecek cihazlar arasında fiyatının bulunmadığı bildirilmiş ise de davalı Kurum ile protokollü firmaların protokolü dahilinde olmayan veya Kurumla protokolü olmayan firmalardan temin edilen cihazların Kurum tarafından karşılanabilecek değerinin tespiti konusundaki yöntem gereğince, Sağlık Bakanlığının konuya ilişkin görüşü de alınmak suretiyle rayiç belirlenmesi gereği gözetilmeksizin yalnızca Ticaret Odası görüşü ile sonuca varılmış olması, hüküm altına alınan alacağı 3095 sayılı Yasa'nın 2.maddesine göre yasal faiz yerine 4/a maddesine göre kamu bankalarınca Euro cinsi para birimi ile açılmış bir yıl vadeli mevduat hesabına ödenen en yüksek mevduat faizi yürütülmesi usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

Yapılacak iş; hastanın üniversite veya eğitim araştırma hastanelerinin fiziksel tıp ve rehabilitasyon kliniklerine yatırılarak uygulama ve eğitiminin yapılması sonrasında ortopedi, travmatoloji, fiziksel tıp ve rehabilitasyon, erişkin nörolojisi uzmanlarının da içinde yer aldığı sağlık kurulu raporu alınıp hastanın özür, eğitim ve sosyo-ekonomik durumuna göre "Ayakta Dik Pozisyonlandırma Cihazı (Motorlu Kalkış)" ve "Yumuşak ve Tek Basamak Portatif Merdiven Çıkma Cihazını" kullanıp kullanamayacağı, bu cihazlara mutlak surette ihtiyacı olup olmadığı, aynı özelliklere sahip olmamakla birlikte benzer akülü araçlar ile aralarındaki tıbbi farkı, hastanın fiziksel durumu, zeka düzeyi, yaşı ve yaşadığı mekan ile psikolojik koşulları da değerlendirilerek bilimsel dayanaklarıyla ortaya konulmak, konunun uzmanı doktor bilirkişi ile birlikte davacının yaşadığı evde keşif yapılarak bu cihazların davacı tarafından kullanılmasını gerektirecek yaşamsal ve fiziki koşullar olup olmadığını incelemek, davacı tarafından satın alınan cihazların seri numaraları tespit edilerek ithal tarihi ile hangi firma tarafından ithal edildiğini sormak, bu cihazların yurtdışındaki fiyatları ile ülkemizdeki satış fiyatları arasında fahiş fark olup olmadığını ve bu cihazlar ile aynı özelliklere sahip ancak daha düşük fiyatta cihaz olup olmadığını araştırmak ve Sağlık Bakanlığından fiyatı konusunda görüş alınarak çıkacak sonuca göre bir karar vermekten ibarettir.

Mahkemece bu maddi ve hukuki olgular gözetilmeksizin yazılı şekilde hüküm kurulmuş olması usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O halde davalı Kurumun bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Hükümün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, 09.04.2012 gününde oybirliği ile karar verildi.